

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 31.12.1991 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1998 do: 31.12.1999

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

563

ZÁKON

z 12. decembra 1991

o účtovníctve

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Tento zákon ustanovuje rozsah a spôsob vedenia účtovníctva a jeho preukázateľnosti pre všetky právnické osoby a ďalej pre fyzické osoby, ktoré prevádzkujú podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť podľa osobitných predpisov,¹⁾ pokiaľ preukazujú na daňové účely svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie a udržanie príjmov.

(2) Na účely tohto zákona sa považujú osoby podľa odseku 1 za účtovné jednotky.

§ 2

Účtovné jednotky účtujú v sústave podvojného alebo jednoduchého účtovníctva o stave a pohybe majetku a záväzkov, o rozdiel majetku a záväzkov,²⁾ o nákladoch a výnosoch alebo výdavkoch a príjmoch a o výsledku hospodárenia (predmet účtovníctva); použitie príslušnej účtovnej sústavy účtovnými jednotkami ustanovuje zákon.

§ 3

(1) Účtovné jednotky účtujú o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, do obdobia, s ktorým tieto skutočnosti časovo a vecne súvisia (ďalej len „účtovné obdobie“); ak túto zásadu nemožno dodržať, môžu účtovať aj v účtovnom období, v ktorom zistili uvedené skutočnosti.

(2) Účtovným obdobím je kalendárny rok.

§ 4

(1) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, vedú účtovníctvo odo dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku; fyzické osoby vedú účtovníctvo po dobu, po ktorú prevádzkujú podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť uvedenú v § 1.

(2) Účtovné jednotky sú povinné dodržiavať pri vedení účtovníctva účtové osnovy a postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek, rozsah údajov na zverejnenie z účtovnej závierky, postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky, ktoré ustanoví účtovné sústavy a miesto predloženia, ktoré ustanoví všeobecne záväzný právny

predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky a vyhlasuje ich oznámením o ich vydaní v Zbierke zákonov.³⁾

(3) Účtovníctvo sa vedie za účtovnú jednotku ako celok. Osobitný zákon môže ustanoviť prípady, keď účtovná jednotka musí účtovať o majetku a záväzkoch, s ktorými nakladá vo vlastnom mene, oddelene od svojho majetku a záväzkov.

(4) Pre vedenie účtovníctva môžu účtovné jednotky použiť prostriedky výpočtovej a inej techniky a technických nosičov dát alebo mikrografických záznamov; také vedenie účtovníctva musí byť v súlade s projektovo-programovou dokumentáciou podľa § 33.

(5) Účtovníctvo sa vedie v peňažných jednotkách česko-slovenskej meny a v prípadoch ustanovených v § 10 súčasne aj v cudzích menách.

§ 5

(1) Účtovné jednotky môžu poveriť vedením svojho účtovníctva aj inú právnickú alebo fyzickú osobu.

(2) Poverením podľa odseku 1 sa nezbuje účtovná jednotka zodpovednosti za vedenie účtovníctva.

§ 6

(1) Účtovné jednotky dokladajú skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva (ďalej len „účtovné prípady“), účtovnými dokladmi, alebo ak sú údaje o týchto skutočnostiach zachytené pri ich vzniku priamo na technický nosič dát zariadeniami inej techniky a účtovný doklad nevzniká, spôsobom uvedeným v projektovo-programovej dokumentácii.

(2) Účtovné jednotky zapisujú účtovné prípady v účtovných knihách (ďalej len „účtovné zápisy“); účtovné zápisy sa preukazujú buď účtovnými dokladmi, alebo ak sa tieto zápisy odvodzujú programom spracovania dát, spôsobom uvedeným v projektovo-programovej dokumentácii.

(3) Účtovné jednotky sú povinné inventarizovať majetok a záväzky podľa § 29.

(4) Účtovné jednotky sú povinné zostavovať účtovnú závierku podľa § 18 ods. 1 ako riadnu, prípadne ako mimoriadnu, a okrem toho v prípadoch ustanovených v § 22 zostavujú aj konsolidovanú účtovnú závierku.

§ 7

(1) Účtovné jednotky sú povinné viesť účtovníctvo úplne, preukazným spôsobom a správne tak, aby verne zobrazovalo skutočnosti, ktoré sú jeho predmetom.

(2) Účtovníctvo účtovnej jednotky je úplné, ak účtovná jednotka zaúčtovala všetky účtovné prípady týkajúce sa účtovného obdobia.

(3) Účtovníctvo účtovnej jednotky sa vedie preukazným spôsobom, ak účtovná jednotka účtovné prípady a účtovné zápisy o nich doložila alebo preukázala predpísaným spôsobom a inventarizovala majetok a záväzky.

(4) Účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka s prihliadnutím na všetky okolnosti účtovného prípadu neporušila povinnosti uložené jej týmto zákonom.

§ 8

(1) Účtovné jednotky nesmú meniť v priebehu účtovného obdobia spôsoby oceňovania, postupy odpisovania, postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek a postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky.

(2) Spôsoby oceňovania, postupy odpisovania, postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek a postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky použité v účtovníctve a v účtovnej závierke v jednom účtovnom období môžu účtovné jednotky zmeniť v účtovníctve a v účtovnej závierke bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia len z dôvodov dosiahnutia verného zobrazenia predmetu účtovníctva; dôvody zmien a peňažné sumy z nich vyplývajúce musia byť uvedené v prílohe.

(3) Rozdiely zo zmien použitých spôsobov oceňovania v účtovníctve a v účtovnej závierke podľa odseku 2 sú účtovnými prípadmi bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

(4) Vzájomné vyrovnávania medzi položkami majetku a záväzkov alebo medzi položkami nákladov a výnosov alebo výdavkov a príjmov možno vykonávať len v súlade s postupmi účtovania.

DRUHÁ ČASŤ**Účtovné sústavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy****§ 9****Účtovné sústavy**

(1) V sústave jednoduchého účtovníctva môžu účtovať

- a) podnikatelia, o ktorých tak ustanovuje osobitný zákon,⁴⁾
- b) ostatné fyzické osoby uvedené v ustanovení § 1 ods. 1,
- c) príspevkové organizácie, ktorých ročný objem výdavkového rozpočtu nepresahuje 500 000,- Kčs,
- d) politické strany a politické hnutia, občianske združenia, ich organizačné zložky a orgány, ktoré majú právnu subjektivitu, združenia právnických osôb, pozemkové spoločenstvá, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a nadácie, pokiaľ nepodnikajú alebo pokiaľ ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom roku výšku 3 000 000,- Kčs,
- e) cirkvi a náboženské spoločnosti, ich orgány a cirkevné inštitúcie, ktoré majú právnu subjektivitu, pokiaľ nepodnikajú alebo pokiaľ nie sú príjemcami dotácií z príslušných štátnych rozpočtov.

(2) Všetky ostatné účtovné jednotky neuvedené v odseku 1 účtujú v sústave podvojného účtovníctva.

§ 10**Účtovanie v cudzích menách**

V účtovníctve sa používajú cudzie meny pri účtovaní o pohľadávkach a záväzkoch, ceninách, valutách, devízach, cenných papieroch, majetkových úastiach, vkladoch do základného imania, nehnuteľnostiach v zahraničí a ďalej o všetkých ostatných hodnotách, ktorých ocenenie je vyjadrené v cudzej mene.

§ 11 Účtovné doklady

(1) Účtovné doklady sú originálne písomnosti, ktoré musia mať tieto náležitosti:

- a) označenie účtovného dokladu, ak z jeho obsahu nevyplýva aspoň nepriamo, že ide o účtovný doklad,
- b) opis obsahu účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov, ak z účtovného dokladu nevyplýva aspoň nepriamo,
- c) peňažnú sumu alebo údaj o množstve a cene,
- d) dátum vyhotovenia účtovného dokladu,
- e) dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom podľa písmena d),
- f) podpis osoby zodpovednej za účtovný prípad a osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie; tieto podpisy možno nahradiť iným preukazným spôsobom.

(2) Náležitosti účtovného dokladu sa môžu umiestniť aj na iných než účtovných písomnostiach; tieto písomnosti sa uschovávajú po rovnakú dobu ako účtovný doklad.

(3) Účtovné doklady vyhotovujú účtovné jednotky bez zbytočného odkladu zo zistení skutočností, ktoré sa nimi dokladajú.

§ 12 Účtovné zápisy

(1) Účtovné jednotky vykonávajú účtovné zápisy o účtovných prípadoch v českom alebo slovenskom jazyku; práva občanov na používanie materinského jazyka podľa osobitných predpisov⁵⁾ nie sú dotknuté.

(2) Účtovné zápisy vykonávajú účtovné jednotky zrozumiteľne, prehľadne a spôsobom zaručujúcim ich trvanlivosť.

(3) Účtovné jednotky usporiadajú účtovné zápisy spôsobom, ktorý umožní overiť zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období, a tak, aby zabránili neoprávneným zmenám a úpravám týchto zápisov.

Účtovné knihy

§ 13

(1) Účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva účtujú:

- a) v denníku (denníkoch), v ktorom účtovné zápisy usporiadajú z časového hľadiska (chronologicky) a ktorým preukazujú zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období,
- b) v hlavnej knihe, v ktorej účtovné zápisy usporiadajú z vecného hľadiska (systematicky),
- c) v knihách analytickej evidencie, v ktorých podrobne rozvádzajú účtovné zápisy hlavnej knihy.

(2) Hlavná kniha zahŕňa syntetické účty podľa účtovného rozvrhu, ktoré obsahujú minimálne tieto údaje:

- a) zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa otvára hlavná kniha,
- b) súhrnné obraty strany Má dať a Dal účtov, najviac za kalendárny mesiac,

c) zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

(3) Peňažné sumy v knihách analytickej evidencie musia zodpovedať príslušným súhrnným peňažným sumám na syntetických účtoch, ku ktorým sa táto evidencia vedie.

(4) Ak účtovné jednotky vedú knihy analytickej evidencie v jednotkách množstva, zabezpečia súhrnnú väzbu tejto evidencie v peňažných jednotkách na zostatky, prípadne na obraty príslušných syntetických účtov.

§ 14

(1) Účtovné jednotky účtujúce v podvojnnej účtovnej sústave zostavujú účtový rozvrh, v ktorom uvedú syntetické účty podľa príslušnej účtovej osnovy potrebnej na zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov.

(2) Účtovné jednotky zostavujú účtový rozvrh podľa odseku 1 na každý rok; v priebehu roka možno účtový rozvrh dopĺňať. Pokiaľ nedochádza k 1. januáru bežného roka k zmene účtového rozvrhu platného v predchádzajúcom roku, postupuje účtovná jednotka podľa tohto rozvrhu aj v nasledujúcom roku.

§ 15

(1) Účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva vedú:

- a) peňažný denník,
- b) knihu pohľadávok a záväzkov,
- c) pomocné knihy o ostatných zložkách majetku a o záväzkoch z pracovnoprávných vzťahov, pokiaľ pre ne majú použitie.

(2) Peňažný denník obsahuje minimálne údaje o

- a) peňažných prostriedkoch v hotovosti, na účtoch v peňažnom ústave a priebežných položkách,
- b) príjmoch spolu a v členení požadovanom pre ich zdaňovanie,
- c) výdavkoch spolu a v členení požadovanom na daňové účely,
- d) platbách, ktoré nie sú výdavkom vynaloženým na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov a nesmú ovplyvniť výsledok hospodárenia.

§ 16

(1) Účtovné knihy vedú účtovné jednotky v peňažných jednotkách; v knihách analytickej evidencie a v pomocných knihách môžu použiť jednotky množstva.

(2) Účtovné jednotky vedú zoznamy účtovných kníh a zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve pri označovaní účtov a pri účtovných zápisoch v účtovných knihách a v ostatných účtovných písomnostiach s uvedením ich významu.

§ 17

(1) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, otvárajú účtovné knihy ku dňu svojho vzniku, k prvému dňu účtovného obdobia, ku dňu vstupu do likvidácie alebo ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania; účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, otvárajú účtovné knihy ku dňu vzniku podnikateľského oprávnenia, ku dňu zápisu do obchodného registra, ku dňu nasledujúcemu po dni výmazu z obchodného registra, pokiaľ pokračujú v podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti, k prvému dňu účtovného obdobia a ku dňu účinnosti vyhlásenia

konkurzu alebo vyrovnania. V knihách analytickej evidencie, v knihe pohľadávok a záväzkov a v pomocných knihách môžu účtovné jednotky pokračovať v účtovných zápisoch v ďalšom účtovnom období; účtovné zápisy týkajúce sa jednotlivých účtovných období sa musia zreteľne oddeliť.

(2) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, uzavierajú účtovné knihy k poslednému dňu účtovného obdobia, ku dňu zrušenia bez likvidácie, ku dňu predchádzajúcemu deň vstupu do likvidácie alebo deň účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, ku dňu skončenia likvidácie alebo konkurzu; účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, uzavierajú účtovné knihy k poslednému dňu účtovného obdobia, ku dňu skončenia podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti, ku dňu predchádzajúcemu deň účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, ku dňu skončenia konkurzu, ku dňu predchádzajúcemu deň zápisu do obchodného registra a ku dňu výmazu z obchodného registra.

TRETIA ČASŤ **Účtovná závierka**

§ 18

(1) Účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva tvoria

- a) súvaha (bilancia),
- b) výkaz ziskov a strát; pri rozpočtových organizáciách výkaz o plnení rozpočtu,
- c) príloha.

(2) Súvaha a zostatky účtov, ktoré obsahuje súvaha (súvahové účty), ktorými sa nasledujúce účtovné obdobie začína, musí nadväzovať na súvahu a zostatky súvahových účtov, ktorými sa predchádzajúce účtovné obdobie uzavrelo; ustanovenie § 8 ods. 2 platí obdobne.

(3) Príloha obsahuje údaje týkajúce sa spôsobov oceňovania, postupov odpisovania, postupov účtovania použitých v účtovnom období, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje, a informácie, ktoré sú dôležité na posúdenie stavu majetku a záväzkov, finančnej situácie a hospodárskeho výsledku účtovnej jednotky.

(4) Účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva zostavujú výkaz o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch.

(5) Účtovnú závierku alebo výkaz o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch musí podpísať štatutárny orgán, ak ide o právnickú osobu, alebo fyzická osoba, ktorá je účtovnou jednotkou.

§ 19

(1) Účtovné jednotky zostavujú účtovnú závierku k poslednému dňu účtovného obdobia (riadna účtovná závierka) a v ostatných prípadoch uvedených v § 17 ods. 2 (mimoriadna účtovná závierka); účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, zostavujú súvahu tiež ku dňu svojho vzniku, ku dňu vstupu do likvidácie alebo ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, a účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, ku dňu ich zápisu do obchodného registra a ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania (úvodná súvaha).

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre zostavovanie výkazu o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch s tým, že účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, zostavujú výkaz aj ku dňu vzniku podnikateľského oprávnenia a ku dňu nasledujúcemu po dni výmazu z obchodného registra; nezostavujú ho však ku dňu zápisu do obchodného registra.

§ 20

(1) Účtovnú závierku musia mať overenú audítorom a údaje z nej musia zverejňovať tie účtovné jednotky, ktorým túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis.

(2) Obchodné spoločnosti, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1 a ktoré povinne vytvárajú základné imanie, a družstvá musia mať účtovnú závierku overenú audítorom, pokiaľ v roku predchádzajúcom roku, za ktorý sa táto závierka overuje,

- a) výška ich čistého obratu (výnosy znížené o daň z pridanej hodnoty, prípadne daň z obratu, pokiaľ sú tieto dane súčasťou výnosov) bola viac ako 40 000 000,- Kčs, alebo
- b) výška ich čistého obchodného imania bola viac ako 20 000 000,- Kčs.

(3) Účtovné jednotky podľa odsekov 1 a 2 zverejňujú údaje z účtovnej závierky spôsobom ustanoveným osobitným predpisom.⁶⁾

§ 21

(1) Účtovné jednotky, ktoré musia mať účtovnú závierku overenú audítorom podľa § 20, vyhotovujú výročnú správu, ktorú ukladajú na orgány ustanovenom osobitným predpisom. V prípade výročných správ ide o archíválie (pokiaľ budú uložené na obchodnom súde alebo na hospodárskej komore) a o ich ďalšom uložení rozhodne po uplynutí skartačnej lehoty príslušný archívny orgán.

(2) Vo výročnej správe podľa odseku 1 je povinná účtovná jednotka uviesť najmä zverejňované údaje z účtovnej závierky, výrok audítora týkajúci sa účtovnej závierky, údaje o dôležitých skutočnostiach, ktoré sa vzťahujú na účtovnú závierku, a výklad o uplynulom a predpokladanom vývoji jej podnikania a jej finančnú situáciu.

§ 22

(1) Konsolidovanou účtovnou závierkou sa rozumie účtovná závierka obchodnej spoločnosti upravená o vzťahy vyplývajúce z jej majetkovej účasti v iných obchodných spoločnostiach.

(2) Konsolidovanú účtovnú závierku zostavuje obchodná spoločnosť, ktorá má najmenej dvadsaťpercentnú majetkovú účasť v inej obchodnej spoločnosti, alebo ktorej oprávnenie na riadenie inej obchodnej spoločnosti vyplýva zo zmluvy alebo stanov bez ohľadu na výšku majetkovej účasti.

(3) Iné obchodné spoločnosti podľa odseku 2 sú povinné poskytnúť svoju účtovnú závierku obchodnej spoločnosti, ktorá zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku.

§ 23

(1) V účtovných závierkach obchodných spoločností, z ktorých sa zostavuje konsolidovaná účtovná závierka, sa musia použiť rovnaké spôsoby oceňovania majetku a záväzkov včítane rovnakých kurzov pre prepočet cudzích mien na česko-slovenskú menu.

(2) Konsolidovanú účtovnú závierku overuje audítor.

(3) Ustanovenia § 20 ods. 3 a § 21 platia obdobne.

ŠTVRTÁ ČASŤ Spôsoby oceňovania

§ 24

(1) Pri oceňovaní majetku a záväzkov a pri účtovaní o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky berú za základ

- a) všetky náklady a výnosy, ktoré sa vzťahujú na účtovné obdobie bez ohľadu na dátum ich platenia, ak ide o účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva, alebo všetky výdavky a príjmy skutočne uhradené v účtovnom období, ak ide o účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva,
- b) riziká, straty a znehodnotenia, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov a sú účtovným jednotkám známe ku dňu zostavenia účtovnej závierky.

(2) Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa prepočítavajú na slovenskú menu kurzom určeným v kurzovom lístku Národnej banky Slovenska platným ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke platným ku dňu jej zostavenia.

§ 25

(1) Jednotlivé zložky majetku a záväzkov v účtovníctve a v účtovnej závierke oceňujú účtovné jednotky týmito záväznými spôsobmi:

- a) hmotný majetok okrem zásob s výnimkou majetku vytvoreného vlastnou činnosťou sa oceňuje obstarávacími cenami alebo reprodukčnými obstarávacími cenami,
- b) hmotný majetok okrem zásob vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi,
- c) nakúpené zásoby sa oceňujú obstarávacími cenami,
- d) zásoby vytvorené vlastnou činnosťou sa oceňujú vlastnými nákladmi,
- e) peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich nominálnymi hodnotami,
- f) cenné papiere a majetkové účasti sa oceňujú cenami obstarania,
- g) pohľadávky a záväzky sa oceňujú ich nominálnymi hodnotami,
- h) nakúpený nehmotný majetok okrem pohľadávok sa oceňuje obstarávacími cenami,
- i) nehmotný majetok okrem pohľadávok vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi alebo reprodukčnými obstarávacími cenami, pokiaľ sú nižšie,
- j) príchovky zvierat sa oceňujú vlastnými nákladmi, ak ich nemožno zistiť, reprodukčnými obstarávacími cenami.

(2) Ocenenie majetku a záväzkov podľa odseku 1 sa upravuje podľa ustanovení § 26 a 28.

(3) Pri rovnakom druhu zásob a cenných papierov sa za spôsob ocenenia podľa odseku 1 považuje aj ocenenie cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku majetkového účtu sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku majetkového účtu.

(4) Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) obstarávacou cenou cena, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s jeho obstaraním,
- b) reprodukčnou obstarávacou cenou cena, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje,

- c) cenou obstarania cena, za ktorú sa majetok obstaral bez nákladov súvisiacich s jeho obstaraním,
- d) vlastnými nákladmi pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť, prípadne aj časť nepriamych nákladov, ktorá sa vzťahuje na výrobu alebo na inú činnosť,
- e) vlastnými nákladmi pri hmotnom majetku okrem zásob a nehmotného majetku okrem pohľadávok vytvoreného vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť.

§ 26

(1) Pokiaľ sa pri inventarizácii zásob zistí, že ich predajná cena znížená o náklady spojené s predajom je nižšia, než cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve, zásoby sa ocenia v účtovníctve a v účtovnej závierke touto nižšou cenou.

(2) Pokiaľ sa pri inventarizácii zistí, že suma záväzkov je vyššia než ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve a v účtovnej závierke vo zvýšenom ocenení.

(3) Ocenenie majetku a záväzkov v účtovníctve a v účtovnej závierke sa upravuje o položky vyjadrujúce riziká, straty a znehodnotenie podľa § 24 ods. 1; pokiaľ pominú dôvody pre túto úpravu ocenenia, uvedené položky sa zrušia.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 neuplatňujú účtovné jednotky, ktoré účtujú v sústave jednoduchého účtovníctva a účtovné jednotky, ktoré nie sú podnikateľmi alebo neprevádzkujú inú zárobkovú činnosť uvedenú v § 1.

§ 27

Spôsoby oceňovania uvedené v § 24 až 26 použijú účtovné jednotky v súlade s ustanovenými postupmi účtovania.

§ 28

(1) Účtovné jednotky s výnimkou rozpočtových organizácií odpisujú hmotný majetok okrem zásob a nehmotný majetok okrem pohľadávok, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak. Neodpisujú sa pozemky a iný majetok vymedzený osobitnými predpismi.)

(2) Účtovné jednotky podľa odseku 1 zostavujú odpisový plán ako podklad na vyčíslenie oprávok odpisovaného majetku v priebehu jeho používania; v tomto pláne si samy určia postupy odpisovania.

(3) Hmotný majetok okrem zásob sa odpisuje s ohľadom na opotrebovanie zodpovedajúce bežným podmienkam jeho používania. Nehmotný majetok okrem pohľadávok treba odpísať najneskôr do piatich rokov od jeho obstarania.

PIATA ČASŤ

Inventarizácia majetku a záväzkov

§ 29

(1) Účtovné jednotky inventarizáciou overujú ku dňu riadnej a mimoriadnej účtovnej závierky, či stav majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti.

(2) Pri zásobách môžu účtovné jednotky vykonávať inventarizáciu priebežne, pokiaľ tomu zodpovedá nimi použitý postup účtovania.

(3) Ak to umožňuje povaha hmotného majetku okrem zásob a peňažných prostriedkov v hotovosti, môžu účtovné jednotky vykonať inventarizáciu v dlhšej lehote, ktorá však nesmie prekročiť dva roky. Pri peňažných prostriedkoch v hotovosti musia účtovné jednotky vykonať inventarizáciu najmenej štyrikrát ročne.

(4) Účtovné jednotky sú povinné preukázať vykonanie inventarizácie pri všetkom majetku a záväzkoch po dobu piatich rokov po jej vykonaní.

§ 30

(1) Skutočné stavy majetku a záväzkov sa zisťujú fyzickou inventúrou pri majetku hmotnej povahy, prípadne nehmotnej povahy alebo dokladovou pri záväzkoch a pri ostatných zložkách majetku, pri ktorých nemožno vykonať fyzickú inventúru; tieto stavy sa zaznamenávajú v inventúrnych súpisoch, ktoré musí podpísať osoba zodpovedná za vykonanie inventarizácie.

(2) Fyzickú inventúru hmotného majetku, ktorú nemožno vykonať ku dňu účtovnej závierky, možno vykonávať v priebehu posledných troch mesiacov účtovného obdobia, prípadne v prvom mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia. Pritom sa musí preukázať stav hmotného majetku ku dňu účtovnej závierky údajmi fyzickej inventúry opravenými o prírastky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončenia fyzickej inventúry do konca účtovného obdobia, prípadne za dobu od začiatku nasledujúceho účtovného obdobia do dňa ukončenia fyzickej inventúry v prvom mesiaci tohto účtovného obdobia.

(3) Inventarizačné rozdiely vyúčtujú účtovné jednotky do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overuje stav majetku a záväzkov.

ŠIESTA ČASŤ

Úschova účtovných písomností

§ 31

(1) Účtovné písomnosti a záznamy na technických nosičoch dát alebo mikrografické záznamy ich nahrádzajúce ukladajú účtovné jednotky podľa vopred ustanoveného poriadku oddelene od ostatných písomností do archívu a uschovávajú ich po dobu ďalej určenú uschovacími lehotami. Pred uložením do archívu musia písomnosti usporiadať pracovníci, ktorí ich používali na svoju prácu, a zabezpečiť proti strate, zničeniu alebo poškodeniu.

(2) Účtovné písomnosti a záznamy na technických nosičoch dát alebo mikrografické záznamy ich nahrádzajúce s výnimkami uvedenými v § 32 sa uschovávajú

- a) účtovná závierka a výročná správa po dobu desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,
- b) mzdové listy alebo účtovné písomnosti ich nahrádzajúce aspoň po dobu desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú; údaje z nich potrebné na účely dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia po dobu dvadsiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,
- c) účtovné doklady, účtové rozvrhy, účtovné knihy (s výnimkou mzdových listov), odpisový plán, zoznamy účtovných kníh, inventúrne súpisy po dobu piatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,

- d) projektovo-programová dokumentácia pre vedenie účtovníctva prostriedkami výpočtovej a inej techniky po dobu piatich rokov po roku, v ktorom sa naposledy použila,
- e) doklady o výdavkoch a príjmoch v hotovosti po dobu jedného roka po vykonaní daňovej revízie,
- f) inventárne karty hmotného majetku okrem zásob alebo účtovné písomnosti ich nahrádzajúce po dobu troch rokov nasledujúcich po vyradení tohto majetku, pokiaľ sa v tejto lehote vykonala daňová revízia, alebo po dobu jedného roka po jej vykonaní,
- g) zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve po dobu, po ktorú sú uschované účtovné písomnosti, v ktorých sa použili.

(3) Pri zániku povinnosti vedenia účtovníctva podľa § 4 ods. 1 pri účtovných jednotkách, ktoré sú právnickými osobami, účtovné písomnosti prechádzajú na ich právnych nástupcov; pri účtovných jednotkách, ktoré sú fyzickými osobami, účtovné písomnosti prechádzajú na dediča, pokiaľ pokračuje v prevádzkovaní podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti uvedenej v § 1. V ostatných prípadoch môžu účtovné jednotky vyradiť účtovné písomnosti až po vyporiadaní ich majetku a záväzkov, ak právny predpis neustanovuje inak.

§ 32

(1) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú autorských práv, uschovávajú účtovné jednotky po dobu, po ktorú trvajú tieto práva a povinnosť účtovnej jednotky viesť účtovníctvo.

(2) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú daňového konania, správneho konania, trestného konania, občianskeho súdneho konania alebo iného konania, ktoré sa neskončilo, uschovávajú účtovné jednotky do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa uvedené konania skončili.

(3) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú záručných lehôt a reklamačných konaní, uschovávajú účtovné jednotky po dobu, po ktorú lehoty alebo konania trvajú; účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú nezaplatených pohľadávok alebo nesplnených záväzkov, uschovávajú účtovné jednotky do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k ich zaplateniu alebo splneniu.

(4) Knihy analytickej evidencie pohľadávok a záväzkov, účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré vyplývajú z priameho styku s cudzinou z doby pred 1. januárom 1949, a účtovnú závierku vzťahujúcu sa na prevod majetku na iné právnické alebo fyzické osoby vykonaný podľa zákona č. 92/1991 Zb. uschovávajú účtovné jednotky, dokiaľ príslušné ministerstvo financií republiky nedá samo alebo na žiadosť účtovnej jednotky súhlas na vyradenie týchto písomností.

SIEDMA ČASŤ

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 33

Použitie prostriedkov výpočtovej a inej techniky

(1) Projektovo-programová dokumentácia na vedenie účtovníctva prostriedkami výpočtovej a inej techniky musí byť v súlade s ustanoveniami tohto zákona.

(2) Účtovné písomnosti môžu byť nahradené záznamami na technických nosičoch dát; toto nahradenie nie je prípustné pri účtovných dokladoch a účtovných písomnostiach, ktoré vyplývajú z priameho styku s cudzinou z doby pred 1. januárom 1949, a účtovnej závierke vzťahujúcej sa na prevod majetku na iné právnické alebo fyzické osoby vykonaný podľa zákona č. 92/1991 Zb.

(3) Účtovné písomnosti môžu byť nahradené mikrografickými záznamami až po zostavení účtovnej závierky a po jej overení audítorom, pokiaľ povinnosť overovania vyplýva zo zákona; v prípade účtovných dokladov je toto nahradenie možné len za podmienky súčasného záznamu údajov na technické nosiče dát.

(4) Pre prípady podľa odsekov 2 a 3 neplatia ustanovenia osobitného zákona o forme právnych úkonov.⁸⁾

(5) Použitie prostriedkov výpočtovej a inej techniky musí umožniť výstup údajov v písomnej forme, pokiaľ sa požaduje z dôvodov overovania účtovnej závierky audítorom, daňovej revízie alebo z dôvodu vzťahu účtovnej jednotky k banke, prípadne pobočke zahraničnej banky.

(6) Účtovné jednotky sú povinné zabezpečiť ochranu účtovných písomností a údajov v nich obsiahnutých, záznamov na technických nosičoch dát alebo mikrografických záznamov ich nahrádzajúcich, prostriedkov výpočtovej techniky a projektovo-programovej dokumentácie podľa odseku 1 pred ich zneužitím, poškodením, zničením alebo stratou.

§ 34

Označovanie účtovných písomností

Účtovné jednotky označia účtovné doklady, účtovné knihy a ostatné účtovné písomnosti svojím názvom a usporiadajú ich tak, aby bolo zrejmé, že sú kompletne a ktorého účtovného obdobia sa týkajú.

§ 35

Opravy v účtovných písomnostiach

Opravy v účtovných dokladoch, účtovných knihách a v ostatných účtovných písomnostiach nesmú viesť k neúplnosti, nepreukázateľnosti a nesprávnosti účtovníctva.

§ 36

(1) Z dôvodov osobitného charakteru majetku môže ustanoviť osobitné postupy účtovania a z nich vyplývajúce obsahové vymedzenie položiek účtovnej závierky

- a) pre rozpočtový úsek obrany Federálne ministerstvo financií v súčinnosti s Federálnym ministerstvom obrany,
- b) pre ozbrojené bezpečnostné zbory a bezpečnostné služby federácie Federálne ministerstvo financií v súčinnosti s Federálnym ministerstvom vnútra,
- c) pre ozbrojené bezpečnostné zbory republík Federálne ministerstvo financií v súčinnosti s ministerstvami financií republík a ministerstvami vnútra republík,
- d) pre zbory nápravnej výchovy Federálne ministerstvo financií v súčinnosti s ministerstvami financií republík a ministerstvami spravodlivosti republík.

(2) Postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek a postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky ustanovené Federálnym ministerstvom financií pre oblasť bánk a pobočiek zahraničných bánk v odôvodnených prípadoch rozpracúva Štátna banka česko-slovenská v súčinnosti s Federálnym ministerstvom financií.

§ 37 **Pokuty**

(1) Orgány príslušné podľa osobitných predpisov⁹⁾ môžu uložiť účtovným jednotkám pokutu za porušenie povinnosti podľa tohto zákona, ktoré malo za následok neúplnosť alebo nepreukázateľnosť alebo nesprávnosť účtovníctva, až do výšky 500 000,- Kčs, a pokiaľ toto porušenie povinnosti viedlo k nemožnosti zistenia daňového základu, až do výšky 1 000 000,- Kčs.

(2) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa orgán príslušný na jej uloženie dozvedel o porušení povinnosti; najneskôr možno túto pokutu uložiť do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(3) Ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté.

§ 38

(1) V účtovnom období roka 1992 účtovné jednotky použijú účtové osnovy a postupy účtovania, ocenia majetok a záväzky v účtovníctve aj v účtovnej závierke a zostavia účtovnú závierku spôsobmi vyplývajúcimi z doterajších právnych predpisov.

(2) Odo dňa účinnosti tohto zákona nepostupuje Federálne ministerstvo financií podľa ustanovení § 4 ods. 2, § 14 a § 35 ods. 3 zákona č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií v znení zákona č. 128/1989 Zb.

§ 39 **Zrušujú sa**

1. nariadenie vlády ČSSR č. 136/1989 Zb. o informačnej sústave organizácií,
2. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 155/1971 Zb. o inventarizáciách hospodárskych prostriedkov,
3. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 21/1990 Zb. o kalkulácii,
4. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 23/1990 Zb. o účtovníctve.

§ 40

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

- 1) Najmä § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.
- 2) U podnikateľov čisté obchodné imanie.
- 3) § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 131/1989 Zb. o Zbierke zákonov.
- 4) § 37 Obchodného zákonníka.
- 5) Čl. 25 Listiny základných práv a slobôd, ktorá sa uvádza ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. Zákon SNR č. 428/1990 Zb. o úradnom jazyku v Slovenskej republike.
- 6) § 769 Obchodného zákonníka.
- 7) Najmä zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 92/1949 Zb., branný zákon (úplné znenie č. 309/1990 Zb., zákon č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon), úplné znenie č. 247/1990 Zb.
- 8) § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 9) Zákon ČNR č. 531/1990 Zb. o územných finančných orgánoch. Zákon SNR č. 84/1991 Zb. o daňových orgánoch.

